Skifte Eiendom
et forretningsområde i Forsvarsbygg

Hjerkinn skyte- og øvingsfelt

NYHETSBREV

JUNI 2016

KLART FOR NY RYDDESESONG

Bildet over: Grøndalen.
Bildet under: Vierplantene blomstrer på HFK-sletta.
FOTO: FORSVARSBYGG / TROND ENEMO

PROSJEKTLEDER PÅL HAR ORDET

Totalprosjektleder Pål Skovli Henriksen.
FOTO: FORSVARSBYGG

VI ER I RUTE!

Eksplosivryddingen med tradisjonell manngard vil i årets ryddesesong foregå i totalt seks uker, der rundt 170 mannskaper fra Forsvaret vil bidra hver uke.

Før årets sesongstart er hele 460 tonn ammunisjonsrester og metallskrap samlet inn fra Hjerkinn skytefelt. I tillegg er 3 789 blindgjengere større enn 20 mm destruert.

TRYGT Å FERDES

Den senere tid har prosjektet hatt en del medieomtale. Det er derfor viktig for meg å si følgende: Vi er i rute. Skytefeltet skal tilbake til naturen. Og det skal være trygt å ferdes på Hjerkinn, selv om man alltid, også etter at ryddingen er over, må ta enkelte forhåndsregler når man ferdes i et tidligere militært skytefelt.

Dette er et unikt miljøprosjekt. Jeg er stolt av at vi er med på å sikre at det tidligere Hjerkinn skytefelt på hele 165 km^2 blir til verneområde. Dette skaper Nord-Europas største sammenhengende økosystemer i et område med helt unike naturverdier.

GRUNDIGHET OG EKSPERTISE

Selve ryddeprosessen har vært møysommelig gjennomført i hele feltet siden 2006. Vi samarbeider tett med Forsvarets eksplosiveksperter, Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) og noen av Norges fremste miljøeksperter for å gjennomføre prosjektet.

Før årets sesong er det søkt totalt 300 km^2, og vi regner med at i løpet av 2017 vil vi ha gjennomsøkt hele skytefeltet minst to ganger. Dette er en viktig målsetning for oss. Mye av feltet vil faktisk bli søkt over tre ganger eller flere.

INGEN SNARVEIER

Skytefeltet har alltid vært åpent for fri ferdsel gjennom de 93 årene feltet har vært i aktiv bruk og under rydding.

Det har i hele denne perioden aldri skjedd en ammunisjonsrelatert ulykke med hverken vilt, husdyr, sivile eller militære. Likevel rydder vi for at sikkerheten skal bli enda bedre. Som prosjektleder er nemlig målet om at det skal være trygt på Hjerkinn det aller viktigste. Vi tar ingen snarveger på dette. Det vil ligge igjen ammunisjonsobjekter i Hjerkinn skytefelt etter 2020. På overflaten kun noen få etter mange års ryddig og fjerning av skytevoller og anlegg, mens det nede i bakken vil ligge igjen flere. Men totalt sett skal det være trygt å ferdes. Sannsynligheten for oppfrost er meget beskjeden i skytefeltet. Dette er dokumentert gjennom både feltstudier og vitenskapelige rapporter. Hvis du ønsker å lese mer om dette så finner du rapportene på prosjektets hjemmesider: www.forsvarsbygg.no/hjerkinn.

FJERNING AV VEG

Prosjektet skal etter planen ferdigstilles i 2020, herunder at alle vegene skal være borte: Området skal vernes. Snøheimvegens fremtid avgjøres av Stortinget og ventes i løpet av 2017. Dessuten har verneplanprosessen åpnet for at visse vegstrekninger skal vurderes beholdt, særlig med tanke på landbruk og reiseliv. Forsvarsbygg avventer de vedtak som gjøres i den sammenheng, og forholder oss til disse. Min og Forsvarsbyggs jobb er å utføre det oppdraget myndighetene til enhver tid gir oss. Skal vi lykkes med å dette, er det helt nødvendig å starte arbeidet nå.

Vi planlegger derfor fjerning og naturrestaurering av de første vegstrekningene som ikke er til nærmere vurdering i 2017-2018. Dette vil dreie seg om vegen gjennom Grøndalen, veg inn til HFK-sletta, veger og plasser tilknyttet Haukbergetanleggene og deler av vegen rundt Storranden (Lille Ringveg).

Prosjektet har gått til anskaffelse av et magnetometer, med den hensikt å søke over, og klarere vegstrekningene for blindgjengere. Dette er hensiktsmessig fordi omfanget er begrenset; kun veger og vegskuldre. Dessuten utføres arbeidene på etablerte inngrep, slik at det ikke forårsaker skader i naturen.

Teknologien er ikke fullendt. Det finnes ingen maskin i dag som detekterer en blindgjenger. Metoden fremviser primært omfanget av magnetisme, og oppgaven blir å klare å skille mellom det vi leter etter og det som er uvesentlig. Arbeidet starter opp forsommeren 2016, og vil bli spennende å følge.

ØNSKER DU Å FØLGE PROSJEKTET?
Følg med på Forsvarsbyggs Facebookside og nettsidene våre, www.forsvarsbygg.no/hjerkinn

STATUS FOR PLANARBEIDET

I tidligere nyhetsbrev har vi orientert om flere pågående planprosesser som berører Hjerkinn skytefelt. I alle planprosesser er medvirkning fra lokalbefolkningen sterkt ønskelig. Det er alltid offentlige høringer av planforslag, men det er også mulig å komme med innspill underveis. Følg med på nettsidene for de ulike prosessene og ta gjerne direkte kontakt om du har spørsmål eller innspill.

REGIONAL PLAN FOR DOVREFJELL

Planen har som hovedformål å ta vare på villreinens leveområde for framtida. Den er nå vedtatt i alle fire fylkesting, men med avvikende vedtak. I grove trekk handler det om at Møre og Romsdal og Oppland gikk inn for styringsgruppas forslag og Hedmark og Sør-Trøndelag gikk inn for fylkesrådmennenes forslag. Fylkesmannen i Møre og Romsdal har i tillegg vesentlige innvendinger mot planen slik Møre og Romsdal fylkeskommune (og Oppland) vedtok den. Saken skal derfor sendes inn til Kommunal- og regionaldepartementet for endelig avgjørelse. Skytefelt er i planen vist sammen med eksisterende verneområder som «eksisterende og planlagte verneområder».

MER INFORMASJON:
Nettside: www.oppland.no/dovrefjell
Kontaktperson:
- Jon Halvor Midtmageli, tlf.: 958 20 228
  jon.halvor.midtmageli@oppland.org

AREALPLANLEGGING I KOMMUNENE

Dovre og Lesja kommuner startet tidligere opp et eget kommunedelplanarbeid for Hjerkinn skytefelt. Senere har det blitt bestemt å avvente verneplanarbeidet før en går videre med denne prosessen.

Dovre kommune arbeider nå med kommuneplanens arealdel for hele kommunen, der også skytefeltet inngår. I førstegangs offentlige ettersyn av planforslaget ble skytefeltet avsatt som båndlagt område for framtidig vern. Arealdelen vil komme til nytt offentlig ettersyn i løpet av 2016.

MER INFORMASJON:
Kontaktpersoner:
- Bernhard Svendsgard, Dovre kommune, tlf. 61 24 21 40 / 900 49 359, Bernhard.Svendsgard@dovre.kommune.no
- Marit Svanborg, Lesja kommune, tlf.: 61 24 41 88
  marit.svanborg@lesja.kommune.no

FORVALTNINGSPLAN FOR VERNEOMRÅDENE PÅ DOVREFJELL

Dovrefjell nasjonalparkstyre har startet arbeidet med å revidere forvaltningsplanen for de eksisterende verneområdene på Dovrefjell. Framdriften forsøkes koordinert med framdriften for verneplanprosessen for skytefeltet. Du finner mer informasjon om denne planprosessen på siden om forvaltningsplan, http://bit.ly/FVP-DFj - på nasjonalparkstyrets hjemmeside.

MER INFORMASJON:
Kontaktperson:
- Carl S. Bjurstedt, tlf.: 61 26 62 07
  fmopcsb@fylkesmannen.no

VERNEPLAN FOR HJERKINN SKYTEFELT

Verneplanprosessen for tidligere Hjerkinn skytefelt nærmer seg sluttfasen. Fylkesmannen utarbeidet to alternativer som grunnlag for konsekvensvurderinger i 2015. Alternativene følger opp nye og klargjørende føringer for verneplanarbeidet som Klima- og miljødepartementet kom med i juli 2015: Verneforslaget skal, når det sendes på høring, inneholde et forslag om vern av hele eller deler av området som landskapsvernområde, som et alternativ til vern av hele eller deler av området som nasjonalpark. Det ene alternativet skal også åpne for at Snøheimvegen, Vålåsjøhøvegen og vegen fram til Vesllie skal bestå. Østlandsforskning og Mimir AS har gjennomført full konsekvensutredning av et framtidig vern for landbruk og reiseliv. Fylkesmannen belyser konsekvenser for øvrige temaer. Nå gjenstår drøftinger med referansegruppa og videre bearbeiding før verneforslaget med de to alternativene kan sendes på høring.

Framdriftsplanen for verneplanprosessen er revidert mai 2016 i samråd med Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet. Verneplanen skal sluttbehandles av regjeringen. I tillegg skal Snøheimvegen tilbake til Stortinget i 2017. Ny framdriftsplan er lagt med tanke på dette. Fylkesmannen skal sende verneforslaget ut på en bred høring fra desember 2016 til mars 2017. Et utkast til forvaltningsplan skal da følge med. Fylkesmannen vil invitere til et åpent møte under høringsperioden, og vil også stille opp på andre møter etter ønsker og behov.

MER INFORMASJON:
www.fylkesmannen.no/hjerkinn
Kontaktperson:
- Line Andersen, tlf.: 61 26 60 71
  fmoplan@fylkesmannen.no

ALTERNATIVENE SOM HAR VÆRT GRUNNLAG FOR KONSEKVENSVURDERINGER.
Alternativ 1 øverst og alternativ 2 nederst. Nasjonalpark er markert med mørkegrønn farge, landskapsvernområde med lysegrønt og biotopvern med orange. Skraverte områder er eksisterende verneområder, rød stiplet grense er utredningsgrensa, grå stiplet skytefeltgrensa.

SKYTTELBUSS PÅ SNØHEIMVEGEN
Skal du til Snøheim / Snøhetta i sommer, går skyttelbussen mellom Hjerkinn og Snøheim som tidligere med fem avganger daglig.

MER INFORMASJON:
Nettsider:
www.fylkesmannen.no/ferdselsregler2016
www.nvs.villrein.no/snheimbussen/

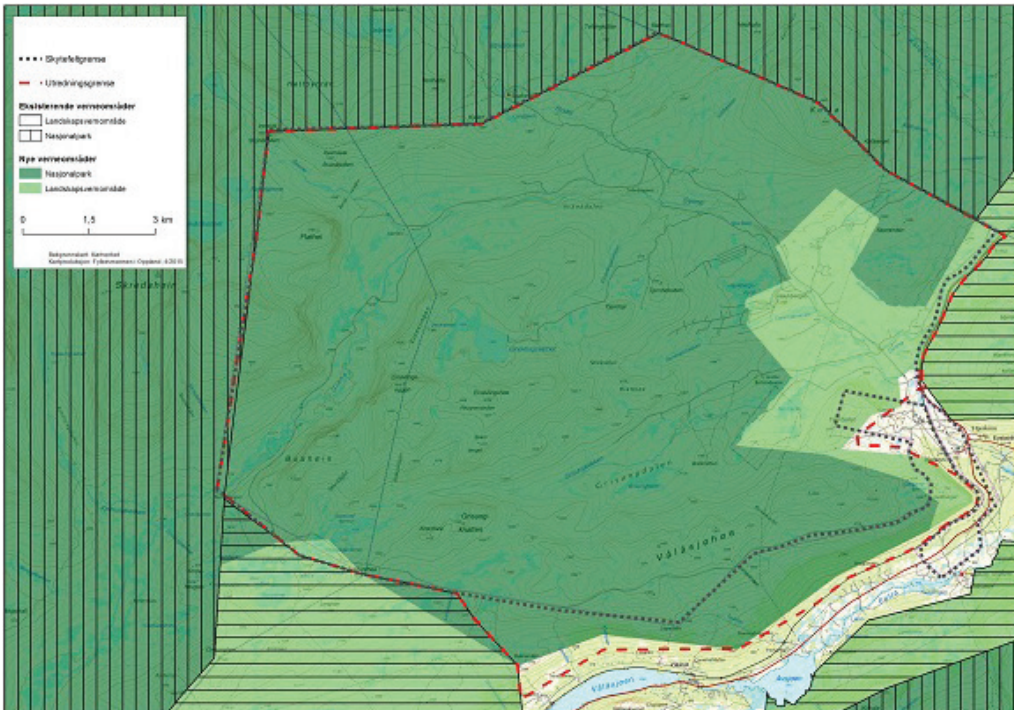

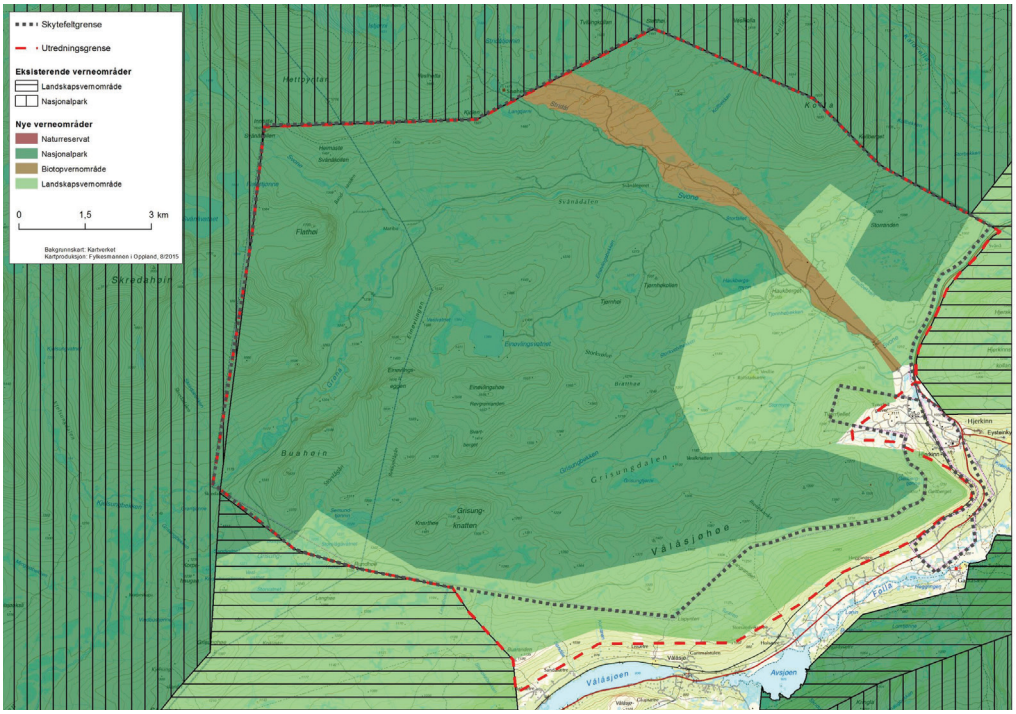

Fylkesmannen i Oppland

OPPLAND fylkeskommune

DOVRE KOMMUNE

LESJA KOMMUNE

Dovrefjell nasjonalparkstyre

Vakker kildevegetasjon på Hjerkinn. FOTO: PER ARILD AARESTAD/NINA

FERDSELSRESTRIKSJONER

Forsvarsbygg Skifte eiendom arbeider hele tiden for at de pågående arbeidene skal være til minst mulig ulempe for friluftsliv, jakt, fiske og beitebruk. Sikkerhetsrestriksjoner og ferdselsforbud i terrenget tilknyttet eksplosivryddingen er imidlertid helt nødvendig. Kartene i dette nyhetsbrevet angir hvor og når ferdselsrestriksjonene vil være gjeldende i 2016.

Generelt er det ikke ferdselsrestriksjoner i Hjerkinn skytefelt i helgene, fra fredag kl. 20.00 til mandag kl. 07.00. Unntaket er skiltet område rundt den tidligere panservernrakettbanen i Svånådalen, der det er et forbud mot å ferdes. Det blir i 2016 ingen ferdselsrestriksjoner i perioden 4. juli til 12. august. Generelt for ferdsel i Hjerkinn skytefelt gjelder at det i hele feltet fortsatt kan ligge ueksploderte granater / blindgjengere og ammunisjonsrester. Berøring er forbudt og forbundet med fare. Av den grunn er det også et generelt forbud mot åpen ild (gjelder også bruk av engangsgrill) i Hjerkinn skytefelt.

Det tas forbehold om at ferdselsrestriksjonene kan bli justert gjennom sesongen i 2016.

OPPDATERT INFORMASJON
Forsvarsbyggs nettsider for prosjektet:
www.forsvarsbygg.no/hjerkinn

Ferdselsrestriksjoner

! 30. MAI – 1. JULI 2016

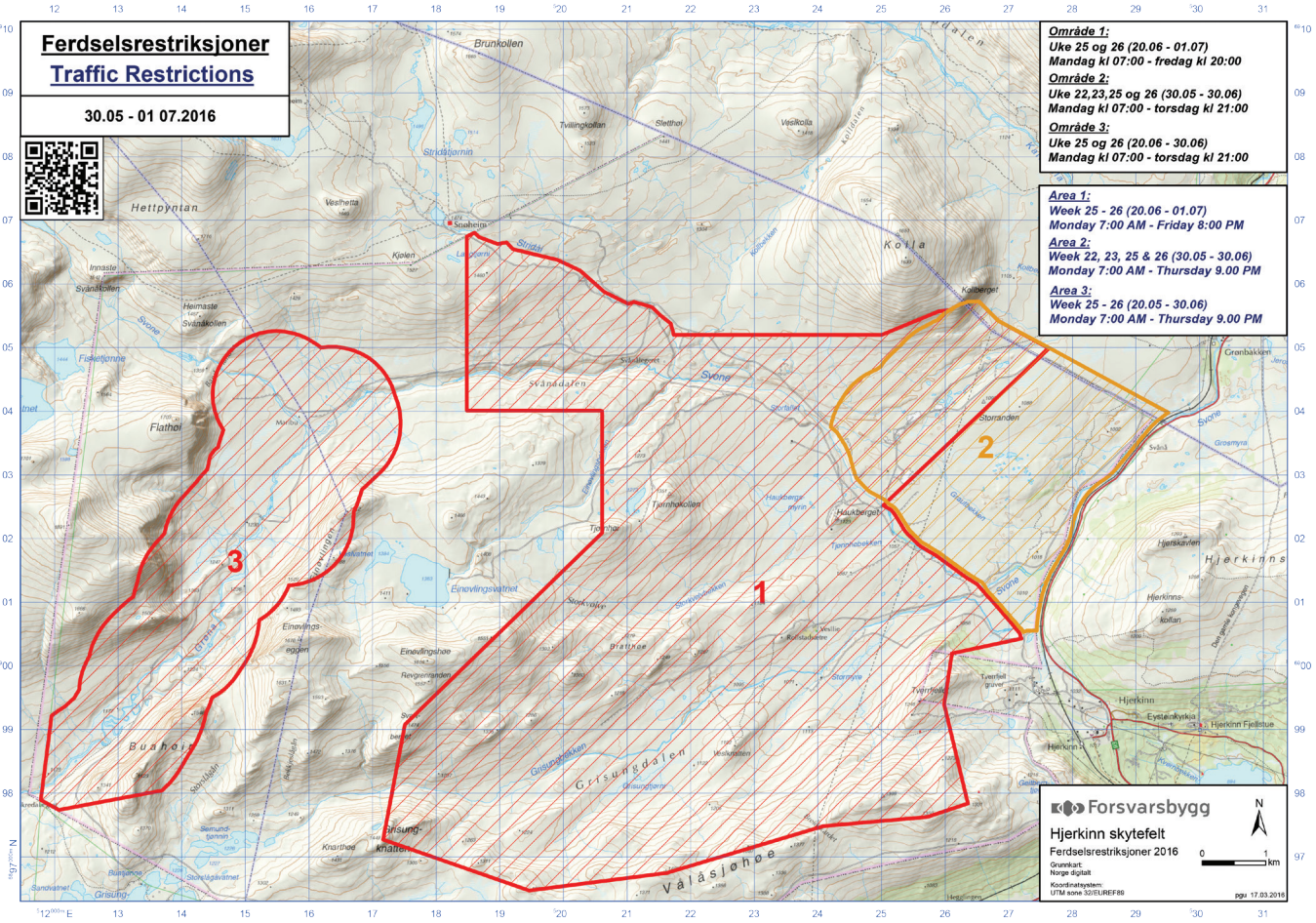

! 15. AUGUST – 26. AUGUST 2016

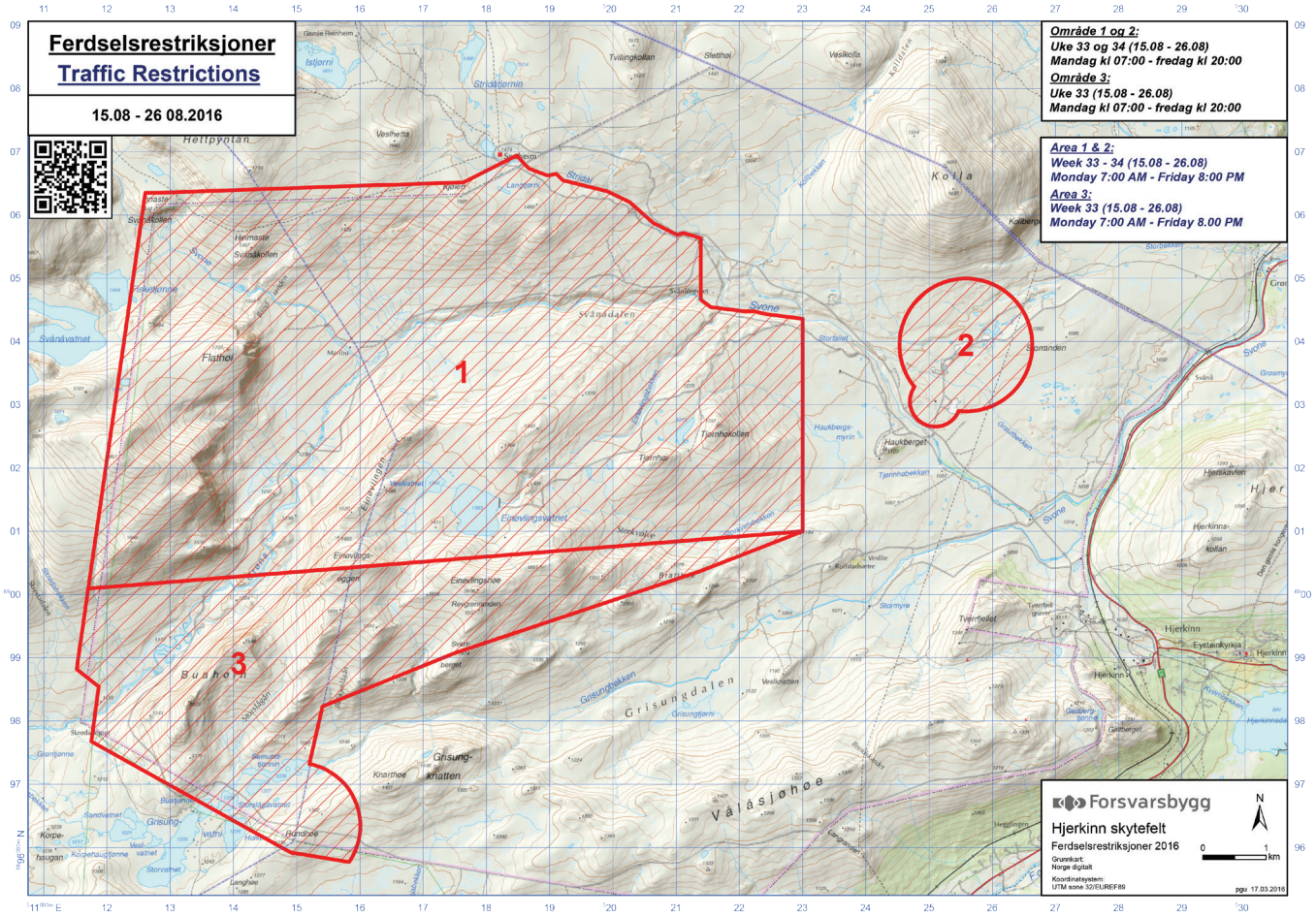

Ferdselsrestriksjoner

! 5. SEPTEMBER – 23. SEPTEMBER 2016

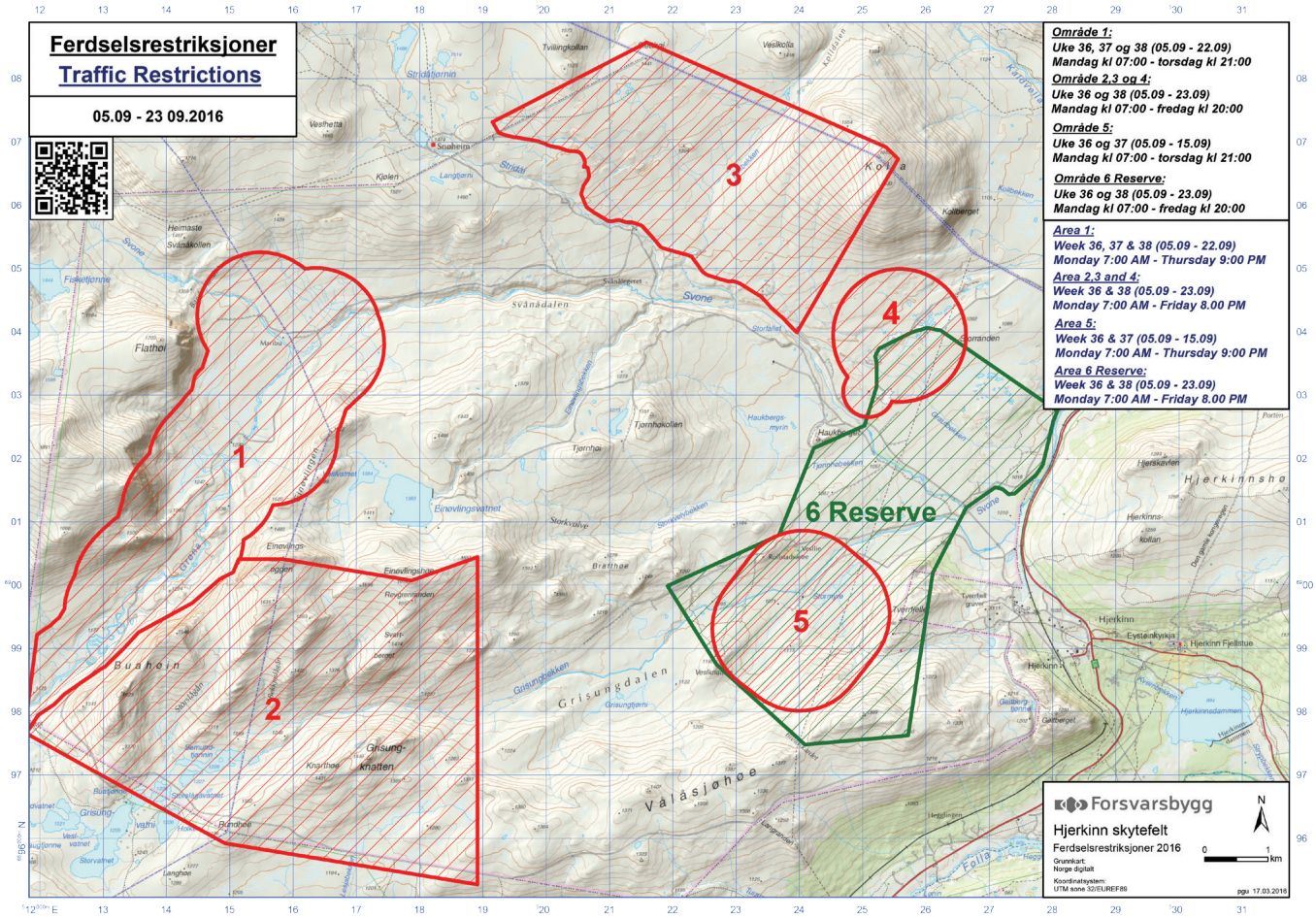

Militær manngard på Hjerkinn. FOTO: GEIR OLAV SLÅEN

GRØNN MASTERGRAD: Maraike på HFK-sletta. FOTO: SIRI LIE OLSEN/NINA.

TOK MASTEGRAD PÅ HJERKINN

I 2014 ble 25 000 vierplanter med opphav på Hjerkinn plantet ut på den 240 dekar store HFK-sletta. Nå har det unike prosjektet vært tema for et forskningsprosjekt.

Studenten Maraike Susanne Glomb fra NBMU på Ås har tatt mastergrad i samarbeid med Forsvarsbygg og NINA. Hun har studert hvordan vieren har klart seg og om de vokser og bidrar til vegetasjonsetableringen på sletta.

– Masteroppgaven viser at de aller fleste vierplantene har overlevd og vokst etter utplanting, sier Maraike. – Det vil ta lang tid før HFK-sletta har et sammenhengende vegetasjonsdekke, men resultatene viser at både vierplantene og sauesvingelen har en tydelig, positiv effekt på vegetasjonsutviklingen, forteller hun videre. Jeg har observert noe etablering av andre lokale arter på sletta, spesielt der det var sådd og i fuktig jord, forteller hun.

Resultatet er viktig for Hjerkinn PRO fordi det dokumenterer at tiltakene som blir gjennomført bidrar til målet om å gjenopprette mest mulig opprinnelig natur på Hjerkinn. Prosjektet vil fortsatt følge utviklingen av vegetasjonen på HFK-sletta og i andre tilbakeførte anlegg i skytefeltet, og NINA gjennomfører i tillegg forskning som vil gi økt kunnskap om restaurering av fjellvegetasjon.

MER INFORMASJON OM HJERKINN SKYTE- OG ØVINGSFELT

www.forsvarsbygg.no/hjerkinn

VI BYGGER FORSVARSEVNE HVER DAG
Forsvarsbygg er Norges største eiendomsaktør, og forsvarssektorens egen eiendomsekspert. Ingen kan mer enn oss om Forsvarets særskilte behov.

Vi bygger og tar hånd om mange av landets mest særegne og krevende bygg, vi er hjem for menige og befal, og vi bidrar til trivsel på tusenvis avarbeidsplasser.

Forsvarsbygg